

NETWERK WEERBAAR BESTUUR

Nieuwsbrief mei 2025

Het zijn politiek roerige tijden, maar de inzet op weerbaar bestuur blijft onverminderd van belang. Ook voor de waterschappen. Zo zette waterschap Zuiderzeeland naast de ondertekening van de provinciale norm onlangs nog een nieuwe stap op het gebied van weerbaarheid. Van de 21 waterschappen die Nederland rijk is, had Zuiderzeeland onlangs de primeur met een weerbaarheidssessie van het Ondersteuningsteam Weerbaar Bestuur.

‘Wie te weinig doet, is facilitator van ondermijnende criminaliteit’

In de vorige nieuwsbrief kon u al lezen dat Flevoland een [2.0-versie](#) van zijn provinciale weerbaarheidsnorm heeft gelanceerd. Bij deze vernieuwde versie zijn nu ook de politie, het OM en Waterschap Zuiderzeeland aangesloten. Het Netwerk Weerbaar Bestuur hield een [interview met twee betrokkenen bij de Flevolandse Norm 2.0](#): aanjager Jean Paul Gebben (burgemeester van gemeente Dronten) en ‘nieuweling’ Hetty Klavers (dijkgraaf van Waterschap Zuiderzeeland). Gebben stelt dat wie als bestuurder niets of te weinig doet, in feite ondermijnende criminaliteit faciliteert.

Ondersteuningsteam Weerbaar Bestuur nu ook bij waterschappen

Waterschap Zuiderzeeland zette naast de ondertekening van de provinciale norm onlangs nog een nieuwe stap op het gebied van weerbaarheid. Op 13 mei had het waterschap het Ondersteuningsteam Weerbaar Bestuur op bezoek voor een weerbaarheidssessie. Dat nu ook de waterschappen hierop aanhaken, is niet verwonderlijk. Ook hier worden soms bestuurders of volksvertegenwoordigers (DB- en AB-leden) op een dusdanige manier onder druk gezet dat ze zich soms niet meer vrij voelen om een politiek standpunt in te nemen. Dijkgraaf Hetty Klavers onderstreepte tijdens de sessie de collectieve verantwoordelijkheid die DB- en AB-leden hebben om elkaar te helpen een veilige en vrije werkomgeving te behouden (een streven dat ook onderdeel is van de [Flevolandse Norm 2.0](#)). In het najaar volgen Waterschap Hunze en Aa's en Hoogheemraadschap van Rijnland met een weerbaarheidssessie en vanaf 2026 is de sessie voor alle waterschappen beschikbaar.

Vernieuwde Veiligheidsscan volksvertegenwoordigers

Volksvertegenwoordigers konden al een tijd gebruik maken van de woningscan door het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) in opdracht van BZK. Onlangs heeft deze scan een flinke upgrade gehad en een nieuwe naam: [veiligheidsscan voor volksvertegenwoordigers](#). In deze vernieuwde scan wordt er veel breder gekeken dan alleen de woning. Zo worden bijvoorbeeld ook het online gedrag van de volksvertegenwoordiger en zijn of haar reis- en verplaatsbewegingen onder de loep genomen. Statenlid Rosalie Bedijn en raadslid Eduard Annen waren de eersten die gebruik hebben gemaakt van de nieuwe veiligheidsscan en zijn allebei zeer enthousiast: “De scan is nu veel meer dan eerst toegesneden op mijn persoonlijke situatie en had voor mij echt een paar eye

openers.” In [een driegesprek](#) vertellen Eduard en Rosalie meer over hun ervaringen met de veiligheidsscan. Hierbij komt ook adviseur Thijs Spanbroek van het CCV aan het woord die de scan bij hen heeft uitgevoerd. Zie bijgevoegd de bijbehorende flyer.

Wie waagt het nog om wethouder te worden?

Voor de podcast ‘De publieke tribune’ sprak presentator Coen Verbraak onlangs met zittende en voormalig wethouders over hun ambt. Aanleiding: het feit dat vorig jaar een recordaantal wethouders voortijdig stopte met zijn werkzaamheden. Het ambt zou te zwaar zijn en veel lokale politici zouden te maken hebben gehad met agressie en intimidatie. Hoewel de titel van de podcast ([‘Wie waagt het nog om wethouder te worden?’](#)) suggereert dat dit de belangrijkste redenen zouden zijn, blijkt dat het eigenlijke plaatje breder is. Zo spelen werkdruk en de arbeidsmarkt ook een rol bij de zoektocht naar nieuwe wethouders. Het maakt het extra belangrijk om het verhaal te blijven vertellen waarom het zo’n mooi en belangrijk ambt is.

Leiden lanceert nieuw veiligheids- en agressieprotocol

Emotie mag, agressie niet. Dat is de kern van het [veiligheids- en agressieprotocol](#) voor politieke ambtsdragers dat deze maand is vastgesteld in de gemeenteraad van Leiden. Met het protocol trekt de gemeente één lijn tegen agressie en geweld naar politieke ambtsdragers. Het geeft een overzicht van de te nemen maatregelen bij agressie en intimidatie, zoals grenzen stellen, melden of het contact verbreken. Ook is in het geval van geweld beschreven hoe de ondersteuning wordt geleverd en wat de mogelijkheden zijn om schade te verhalen. Onderdeel van het protocol is de optie tot herstelbemiddeling na een incident wanneer melder en veroorzaker hiervoor beiden openstaan. Zie bijgevoegd de bijbehorende infographic.

Informatie en voorbeelden van agressieprotocollen, zoals die van Leiden, zijn te vinden op:

[Agressieprotocol | Netwerk Weerbaar Bestuur](#). Kent u ook een goed voorbeeld van een agressieprotocol? Laat het ons weten via politiekeambtsdragers@minbzk.nl.

Podcast: Zuivere koffie

Ondermijning is dichterbij dan je denkt. Maar hoe herken je ondermijning eigenlijk? En wat kun je er aan doen? In een nieuwe [podcast van de gemeente Haarlem](#) gaat host Thomas Misset in gesprek met experts, ervaringsdeskundigen en professionals zoals de Haarlemse burgemeester Jos Wienen, onderzoeker Jolijn Broekhuizen en de Rijksrecherche. In [aflevering 7](#) komen succesverhalen en de Noord-Hollandse weerbaarheidsnorm aan bod.

Toolbox Vitale bedrijventerreinen voor gemeenten

Bedrijventerreinen staan onder druk door veroudering, leegstand en gebrek aan toezicht. Mede hierdoor hebben ze een aantrekkingskracht op criminelen. Gemeenten hebben een belangrijke rol in het vitaal en veilig houden van bedrijventerreinen. In de praktijk zijn de middelen echter vaak beperkt en kan het een uitdaging zijn om binnen de geldende wet- en regelgeving goed zicht te krijgen en te houden op wat er speelt. De [Toolbox Vitale bedrijventerreinen](#) op het Kennisplatform Ondermijning biedt praktische hulpmiddelen om meer grip te krijgen. Met onder meer de Handreiking Informatiebeeld Bedrijventerreinen en de Handreiking Interventies Bedrijventerreinen kunnen gemeenten mogelijke knelpunten (beter) in kaart brengen en waar nodig gericht ingrijpen.

Weerbaarheid in het nieuws

- De Barneveldse burgemeester Jacco van der Tak heeft [aangifte gedaan van bedreiging](#). Hij deed dat na het pro-Palestijnse protest bij een bijeenkomst van Christenen voor Israël op maandagavond 26 mei. Volgens een woordvoerder raakte de bedreiging de persoonlijke

levenssfeer van de burgemeester. In een [raadsmemo en statement](#) geeft de burgemeester aan dat de dreiging is geuit naar aanleiding van het verloop van de demonstratie. Hij verwoordt de bestuurlijke en operationele dilemma's die komen kijken bij het beschermen van de rechten voor samenkomsten en demonstraties.

- Amber Beijer (23) is vier jaar raadslid binnen de gemeente De Ronde Venen. Ze ontvangt [geregeld seksistische opmerkingen](#); van burgers, maar ook van collega's in de raad. Ze vindt het tegenvallen hoe er wordt gereageerd als ze dit bespreekbaar wil maken. "Alsof het jouw probleem is dat je het benoemt, en niet hún probleem dat ze het zeggen." Op LinkedIn heeft Beijer een [video gedeeld](#) waarin ze haar ervaringen deelt, waarna ze veel steun krijgt.
- Het tijdelijk afsluiten van de Rondweg in Sneek was voor iemand die daar last van ondervond aanleiding om wethouder Michel Rietman van Súdwest-Fryslân te bedreigen op social media. De gemeente besloot hierop aangifte te doen, mede door het feit dat niet alleen Rietman, maar ook anderen al langer mikpunt zijn van intimidatie en bedreigingen. "Het doet wel wat met je omgeving." Voor burgemeester Jannewietske de Vries was de zoveelste bedreiging aanleiding om met een [officieel statement](#) naar buiten te treden. Zie bijgesloten pdf voor het volledige bericht
- Nadat de gemeente Zutphen plannen had gedeeld voor een dienstencentrum voor asielzoekers, zijn diverse politici en ambtenaren van die gemeente bedreigd. Zij kregen [bedreigingen toegestuurd via de mail](#) en werden op agressieve wijze aangesproken in bijvoorbeeld de supermarkt. De fractievoorzitters willen gezamenlijk een vuist maken tegen de bedreigingen.
- Een raadslid uit het Zuid-Limburgse Simpelveld heeft zich ongepast, intimiderend en verwijtbaar gedragen. Dat oordeelt een integriteitsbureau na uitgebreid onderzoek. Het onderzoek werd ingesteld nadat burgemeester Susanne Scheepers van de gemeente Simpelveld een 'dreig-app' van het raadslid ontving. Dit gebeurde na juridisch getouwtrek rondom vastgoed waarbij het raadslid betrokken is. Scheepers deed na het dreigbericht aangifte bij de politie. (Dit artikel is over twee pagina's verspreid: [pagina 1](#) en [pagina 2](#)).
- Naar aanleiding van een casus in de gemeente Sittard-Geleen heeft de Hoge Raad geoordeeld dat de taakstraf die een raadslid had gekregen wegens het [beledigen van een wethouder](#), in stand blijft. De Hoge Raad voert aan dat de beledigingen geen enkel publiek debat dienden. Het raadslid was van mening dat zijn uitingen onder de vrijheid van meningsuiting vallen.
- Een man uit Gorinchem, die in december werd veroordeeld voor het bedreigen van burgemeester Reinie Melissant, stond eind mei [opnieuw voor de rechter](#). Hij wordt ervan verdacht haar wederom te hebben bedreigd. De man zou tegen medewerkers van de gemeente hebben gezegd dat hij de burgemeester middels een burgerarrest zou arresteren en 'dat in het militaire recht de doodstraf nog steeds bestaat'.
- Steeds meer lokale bestuurders voelen zich [onveilig in hun functie](#). Dat signaleert Thijs Spanbroek, veiligheidsadviseur bij het CCV. Bestuurders kunnen sinds 1 januari 2024 een [beveiligingsadvies op maat krijgen](#), als onderdeel van het aanbod binnen het Netwerk Weerbaar Bestuur. Het aantal bestuurders dat dit laat doen, neemt gestaag toe. Het gaat vooral om burgemeesters (inmiddels bijna 100) en wethouders (175). Spanbroek: "Het raakt niet alleen henzelf, maar ook de kwaliteit van ons openbaar bestuur."
- Tijdens de gemeenteraadsverkiezingen volgend jaar worden weer ruim achtduizend gemeenteraadsleden verkozen. Maar die vinden, is nog niet zo eenvoudig. Een uitgebreid artikel hierover eind mei in de Volkskrant met aandacht voor de inzet van de cursus Politiek Actief om inwoners bekend te maken met het raadslidmaatschap. Zie bijgesloten pdf voor het volledige bericht
- Het [geweld dat tegen de politie wordt gebruikt](#), neemt niet af. Het afgelopen jaar waren er 12.500 gevallen van agressie en geweld tegen agenten. Dat is ongeveer net zo veel als in eerdere jaren. "De samenleving is sinds corona verhard", verklaart Henk van Dijk,

programmamanager geweld tegen politieambtenaren en lid van het Netwerk Weerbaar Bestuur. “Mensen staan op tegen elkaar, maar ook tegen de overheid. Als politie zitten wij in de frontlijn. Volgens Van Dijk heeft de agressie grote impact op politiemensen.

Uw bericht de volgende keer hier?

Wilt u een bericht vanuit uw organisatie onder de aandacht brengen van de netwerkpartners? Of wilt u zich aan- of afmelden voor de nieuwsbrief? Mail dan naar politiekeambtsdragers@minbzk.nl.

Website

Wist u dat het Netwerk Weerbaar Bestuur ook een [eigen website](#) heeft? Hier vindt u het aanbod van het Netwerk overzichtelijk bij elkaar, [uitgesplitst naar de doelgroepen bestuurders, volksvertegenwoordigers en ambtelijke organisatie](#).

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.